

ANY II

NÚM. 28

BARCELONA 25 DE —

JULIOL DE 1922

Director Literari: ANTONI OLLÉ i BERTRÀN

Redacció i Administració: COTONERS, 6, ent.º

Jacinto Torres y Reyató

Preu: 25 cèntims.

¡Industrials i Comerciants!

Anunciant-vos a

"Catalunya Literaria"

ens ajudareu en l'obra de

fomentar la

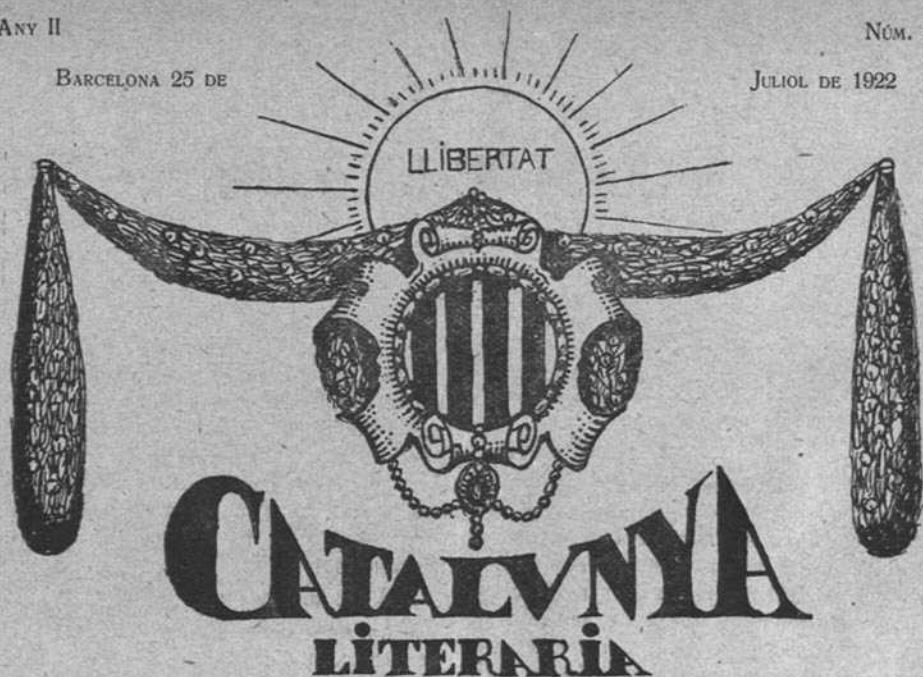
Literatura Catalana

ANY II

Núm. 26

BARCELONA 25 DE

JULIOL DE 1922

Director Literari: ANTONI OLLÉ i BERTRÁN

Redacció i Administració: COTONERS, 6, ent.º

Jacinto Torres y Reyató

L'Ideal i la Matèria

Les dotze de la nit. Passeig de Gràcia amunt en aquella hora, solitari, caminava errant clavats mos peus a terra, però la meua vista escudrinyava en el cel blau que segons En Apeles Mestres—no és blau ni és cel—però sí que és infinit. Per allà es remontaven les ales del meu esperit que vola febrós d'un ideal que no capeix prou bé si existeix, però sí que l'he vist en una nit d'ensomni entre musiques, envoltat de gases de colors pàl·lids i diferents, i quan les mevas pecadores mans han anat per a tocar-lo s'ha esfumat, quedant amb el dalit de tornar-lo a veure per a ficar-m'hi més detalladament com era la seva faç, ja que m'havia paregut divina; com era el seu còs, ja que m'havia semblat perfecte. Així anava caminant i a l'ensemps com volguent veure lo desconegut, meditant en el misteri de la nit, misteri que per això és indesxifrable, misteri perquè és massa gran per a qui com jo, formiga insignificant, vulgui penetrar en aquest abim grandios, immens, que conté tota la veritat d'aquesta vida. Qui pogués ésser estrella per a poguer veure la veritat d'aquesta fantasia tan gran pels homes i pogués ovirar també des de allà dalt les petiteses nostres d'aquí baix a la terra. Així anava desfogant-se la meua ànima empresonada en aquesta cuiraca carnal que no la deixa remontar per on ella voldria, quan vaig sentir eixes paraules:

«Demà es treu... demà.»

Em creia allavors, extasiat, trobar-me en regions ignotes, en un món desconegut, però la realitat de la matèria em demostrà que era a la terra i que era cert que els peus meus clavats en ella estaven.

Causaren una impressió, un canvi en el meu sèr tan ràpid i sopat les paraules del vell que venia bitllets de la Loteria que em vaig sentir — induït per la necessitat — embiciós. Veia que en un instant i que amb unes pessetes podria posseir una fortuna sens el més lleu treball. Una lluita titànica s'armà en la meua pensa:

L'Ideal i la Matèria.

—Am unes pessetes seria ric, i tot seguit cercaria el meu ideal.

—Tu ets idealista i penses i veus a la Matèria com el factor principal de la teua ideologia? Tu ets el que fa un instant volaves? Infeliç, creus tu que amb diners compraràs una ànima?

—Soc idealista i de tota la vida, i com a idealista no he donat mai importància a la Matèria qui per a mi sempre ha sigut una cosa secundària. Però sí que sense jo donar-li importància prou ha sigut ella qui se'n ha donat, perquè sense la Matèria se m'ha fet impossible la vida, i varem venir a la terra per viure-hi i després morir quan el tom ens toqui; però no anant-nos matant nosaltres mateixos quan ens ho sembli!

—Viure i morir: Què entens tu per Vida i què entens tu per Mort? Supasém que ja ets rich. Què faràs una volta tinguis tot l'or necessari? Satisfaràs els teus desitjos, aniràs a totes les orgies, a tots els balls, a totes les festes que mitjansant monedes et serà franca l'entrada i fins teus seràn els còssos de les dones; i després què? Hauràs viscut? Digues...? Haurà sigut el còs el que s'haurà mogut d'aquí i d'allà tot atrafegat per engolir-se el plaer terrenal, però i l'ànima? Tu idealista et creus trobar una ànima en el bullici? En el bullici hi trovaràs un cos. Després, meditaràs — amb la teua companya

d'ideal qu'és la Solitut qui t'ensenyarà la veritat de les coses, i tot lo que't volta et causarà despreci. La Solitut t'ensenyarà qu'és aprop d'ella, que has de buscar la teva ànima pariona. De manera que aquesta vida allavors et portarà a la Mort, sols aquesta mort allavors et portarà a la Vida. Creume, idealista, no titubegis més: la Matèria acceptala resignat perquè de matèria és nostre còs, però no cerquis l'ideal en la matèria d'altri. No són pocs els còssos que d'ànima no n'han tingut mai i si algun ne té i és el teu ideal ja'l trobaràs i si no'l trovas forjatel tu mateix amb el teu ingeni i amb el teu talent; amb el art i el teu treball, donant-li tu mateix vida amb la teva vida i aixís veuràs realitzat el teu ideal per obra del teu art.

Em giro durant breus moments per si anava a cridar aquell vell que passeig avall tambalejava, però prompte vaig donar mitja volta decidit a continuar la meua ruta; que és continuar lluitant per obtenir el meu ideal mitjansant el treball que'ns dignifica.

L'Avi

Premi d'En Bonaventura M. Ploja

Dol de mare

¡Senyor!... jo us prego...

—¿Perquè ploreu, Maria?... ¡quin dol tan fort!... us veig tota de negra... ¿Qui se us ha mort?...
—¿Qui se m'ha mort?... ¡La filla!... ¡mon sol [anhel!...

la vida li era dura. ¡Are és al cel!
En terres castellanques ¡no hi arrela!...
sa sava generosa ¡s'hi corsecà!...

Com un llir trasplantada, allí, en turment,
anyorava la glòria del sol d'Orient.
Sense il·lusions, ferida pels desenganys
morí entre ànimes fredes i éssers estranys;
morí en terres sense arbres ni fonts d'argent;
allí on no hi ha muntanya que aturi el vent
allà on les dones viuen com viu l'esclau
per els marits recloses amb pany i clau;
allà on l'home és aspre i neguitós
que encara té sang del moro, sempre gelós...

¡Ai! terres de Castella... per ma dissort

jo tenia una filla ¡i me l'heu mort!...
De sa parla es mofava la gent d'allí
defallint en la lluita ¡degué mori!...
Ja sabem per que ploro... per qui duc dol
¡quin desconçol que sento!... ¡quin desconçol!...

—¿I com fou que la filla us deixà així
i en terres tan ingrates anà a mori?
—¿Puc dir-vos, en ma angouxa com fou això
ni com fou maridada si n'hi ho sé jo?...
Hi ha mots, allà en Castella, d'engany tan fi
qu'en llengua catalana no'ls sabem dir;
paraules, hi ha, tan rares d'encís d'amor
que's claven com agulles dintre del cor;
hi ha llaços on s'hi amaga fil tan estrany
que les donzelles cauen en el parany...

Amor mostrà a ma filla raiants jardins
i d'aigües embriaxades espills divins,
i terres arborades de claretat,
i uns atzurs de més astres enfestonat,
i una llar lluminosa de resplandors,
i unes cambres fragantes de mil odors,
i sols, trovà ma filla glaç en el niu
i la llar apagada sense caliu,
i ella, al plorà en les cambres sa solitut
l'eco li responia: —¿Per què has vingut?...
en ta parla no't queixis... ¡no t'entenen!...
la parla catalana ¡mai la tindrém!...

I vingué l'enyorança... ¡la gran tristor!...
i sentí a Catalunya polsà en son cor
i al mori clamà: ¡Pàtria! adeu... ¡adeu!...
d'engany i traidoria... ¡que't guardi Déu!...
Ja veieu perquè ploro... perquè duc dol...
¡quin desconçol que sento!... ¡quin desconçol!...

La sang nostra, en Castella, volgué flori:
dues filles de ma filla resten allí...
Are, ¡tenen marastra!... fa poc que ho sé...
si Déu se les emporta ¡els farà un bé!...
Tenen mala marastra. Sab castiga
sempre que diuen «mare» en català...

¡Oh! si aquelles mans tràgiques amb cop furient
purs llavis saben cloure traidorament;
si nostra dolça parla han d'aborrir
i aquells llavis, ni mare no poden dir,
¡Senyor!... ¡Senyor!... jo us prego en mon anhel
que'ls deixeu cridar «mare» a dalt del cel.
Per xò ploro i sospiro... ¡per xò duc dol!...
¡Ai!... ja per mi en la terra ¡no hi ha conçol!...

REMEI MORLIUS, VDA. ANDREU

Segimón Torrabadella Dagá

Guanyador de la Flor Natural
als nostres Jocs Florals.

perque ha florit l'alegria
durant el teu beil regnat
junyint-nos la Poesia
amb el llaç de l'amistat,

i porque aquest jorn de glòria
tant serà pel sòl ixent
nua fulla de sa història,
com pel sòl que va a Occident.

SEGIMÓN TORRABADELLA DAGÁ

Poesia lligada en el esplendit lonch amb
que obsequià als poetes premiats, la Regina
del nostres Jocs Florals, pel poeta guanyador
de la Flor natural.

A la Reina de la Festa

Damisel·la Na Maria Rosa Oliva i Oliva.

Quan amb l'enjojada testa
per algun cabell d'argent
d'ésser Reina de la Festa
t'he vingut a fè el present,

i am galan cortisania
has admès ma invitació,
en nostre cor l'alegria
hi ha teixit dolça cançó.

Una ditxa inconeguda
s'harmonia ens ha portat;
ni una nota s'és perduda,
ni un sol mot s'ha esgarriat.

La cançó que tu has sentida
la podràs molts anys fruïr
perque el plançó de ta vida
té la vida sols d'ahir.

Jo no puc paladejar-la
gaire temps tanta dolçor,
puix só flor que a desfullar-la
ja comença la Tardor.

Però tingui o no durada
la impressió que jo he rebut,
beneïda la diada
que tu ma Reina has sigut,

Srta. Rosa Oliva i Oliva

Regina de la Festa

Josep Pujades i Truch

Guanyador de l'Englantina

L'ànima en camí *

L'ànima m'ia en somnis transportada
vers al espai blavenc va empendre el vol,
deixant aquesta terra tan aimada,
per corre adelerada
sota el caliu del sol,
sens guia ni camí
esperançada
confosa amb l'estelada
tan clara i diamantina
com gota de rosada cristallina;
portada pel destí,
terres enllà vers l'horitzó sens fi.

Vegi dessota meu, mils de muntanyes
de formes tan estranyes,
que fins feien basarda de mirar
amb roques, que atrevides,
de pedres ennegrides
s'alçaven boira amunt totes ardides,
com si el cel blau volguessin abastar.

Rius argentats com cintes cristallines
corrent esma-perduts timbes avall,
aquí, perdent-se entre joncars i alzines
saltant munts de rocall,
allà besant muntanyes espadades
amb ruxims de les aigües exaltades,
borratxes amb sentors
d'espigol, de puniol i ginesteres,
violes i frescors de les riberes
curullades de flors.

Mars bramulant com fúries rabioses
i llençant-se en les roques alteroses
volguent-les soterrar,
arrencant amb onades gegantines
els nius de les gavines
i escupint a la platja un cos humà.

Terres plenes de neu, del cel baixada
deixant tota la plana engarlandada
de màgics borrellons,
els arbres tots coberts bolva blanca
fent doblegar la branca
i a terra morts de fret uns quants moixons.

Camps i més camps i vinyes ressecades,
boscos de pins altius, selves gemades
cobertes de verdor,
masies i poblets, ciutats i viles *
passant a mes pupíl'les
com una benhaurança del Senyor.

Pere Verdaguer, Prevere.

Guanyador de la Viola

* Premiada en els Jocs Florals del Ateneu del Districte II amb el premi de la Secció de Propaganda i Excursions.

Pobles lluitant guerra
fent trontollar la terra
amb el sò epocalíptic dels canons,
milers d'homens matant-se
i cases esfondrant-se,
desfer-se imperis i sorgir nacions.

I l'ànima cansada d'aquella caminada.
vers a la seva terra vol tornar,
per respirar ben fort l'aire puríssim
com flaire del Altíssim
que saneja l'espai al devallar.

I veu uns camps daurats, plens de roselles
com els llavis vermells de les donzelles,
i diu amb gran dalit:
—Això sembla que sigui terra mia,
¡tan bé com hi estaria!
aprop dels seus terrossos arraulit.

Mes de sobte allà lluny, una muntanya
vegí plena de sol.
—¡Déu meu! are la vista no m'enganya,
¡per fi trobo el conçol!

I foll de goig, vers la muntanya santa
vaig córrer-hi encisat.
¡quin és el català que no s'encanta
vegent el Montserrat!

I el pit s'omplia amb goig d'aquella flaire
que porta l'aire
de flors i farigola perfumat,
i els cants dels rossinyols, armoniosos
amb refilets airoso
em deien:—Déu te guard!

I al temple consagrat vaig entrar amb joia
veient tan bonicòia
com sempre la Regina del palau,
la Verge de la cara enmorenida,
l'imatge beneïda,
nascuda del cel blau.

Oh! Mare venerada
que al cim de la muntanya benhaurada
reposes en el niu.
Oh! Reina de les terres catalanes
que a tots ens agermanes
amb l'escalf sacrossant del teu caliu.

Si un jorn l'ànima meva adelerada
de corre esbojarrada,

fugí terres enllà
avui l'ànima meva, penedida,
plorant avergonyida,
als vostres peus sagrats ve a reposar.

Que lluny de Vos, Regina Sobirana
tindria de mori.
Un ànima que sigui catalana,
no's pot mourer d'aquí.

ANTONI OLLÉ BERTRÁN

Jocs Florals del Masnou

ANY II

Organitzats per un estol d'entusiastes de
la nostra dolça parla i patrocinats per
l'Il·lustre Ajuntament i Casino.

PREMIS ORDINARIS

I. Flor Natural. Premi anomenat d'Honor
i Cortesia. S'adjudicarà a la millor poesia
sobre tema que es deixa al bon gust dels au-
tors. Segons al bell i antic costum, el poeta
que en sigui guanyador haurà de fer-ne pre-
sent a la dama de la seva clecció, la qual,
proclamada Regina de la Festa, farà ofrena
dels restants premis als que en resultin gua-
nyadors.

II. Englantina. Premi ofert per l'Ajunta-
ment a la millor poesia d'esperit patriòtic o
sobre fets històrics o costums de la nostra
terra.

III. Viola. Premi ofert pel Reverent senyor
Rector don Francesc X. Raventós, a la mel-
lor poesia religiosa o moral.

PREMIS EXTRAORDINARIS

IV i V. A composicions de tema lliure.

VI. Un objecte d'art, ofert pel senyor Al-
calde d'aquesta vila, doctor don Jaume Cu-
rell, al treball en vers o prosa sobre història
o costums del Masnou.

VII i VIII. A poesies de tema lliure.

IX. Cent pessetes, ofertes per don Antoni
Miracle, diputat a Corts per Sant Feliu de
Llobregat, a la millor poesia patriòtica.

X i XI. A treballs de tema lliure.

XII. Cinquanta pessetes, ofertes per don
J. Colomer Volart, diputat de la Mancomu-
nitat, al millor treball en prosa o vers que
canti «La tradició Marineria del Masnou».

XIII. Objecte d'art, ofert per don Rosend Pich, diputat de la Mancomunitat, a una poesia de tema lliure.

XIV. Objecte d'art, ofert per don Joan Puig Marcó, a una poesia enaltint la Caritat.

XV. Cent pessetes, ofertes per la damisella Na Francisca Estapé, primera Regina dels Jocs Florals del Masnou, a una poesia dedicada als catalans exilats a les Amèriques.

XVI. Objecte d'art, ofert per don Bonaventura Bassegoda, a la millor poesia de tema lliure, amb preferència les «Marines».

XVII. Objecte d'art, ofert per don Josep García, a una poesia cantant les excel·lències del «Champ-Sports».

XVIII, XIX, XX i XXI. A composicions de tema lliure.

XXII. Premi ofert per la Germandat del Sometent del Masnou, a una poesia a lloança del Sometent.

XXIII. Objecte d'art, ofert per la Lliga Regionalista de Masnou, a una poesia de tema lliure.

XXIV. Una moneda d'or, oferta per diversos amadors dels Jocs Florals, a una poesia festiva de bona llei.

Totes les composicions han d'ésser originals, inèdites i escrites en llengua catalana, i seran endreçades al secretari. En Josep Pujadas Truch, carrer de Sant Pere, 24, per tot el dia 20 del pròxim agost i en la forma acostumada.

La festa de repartiment de premis se celebrarà, si Déu vol, el dia 3 de setembre, al teatre del Casino.

En cas de rebre's altres premis, es publicarà un cartell supletori o s'adjudicaran a treballs de tema lliure.

Ramon Suriñach Senties, president; Claudi Planas i Font, Jacint Laporta, Ignasi de L. Ribera i Rovira, vocals, Josep Pujadas i Truch, secretari.

sentin un ver amor per tot ço que sigui el foment de la Literatura catalana i propagació de les seves lletres per la terra, la «Joventut Nacionalista de Rubí» convida a pendre part en els Jocs Florals d'enguany que, ajudant Déu, celebrarà amb tota esplendidesa el dia 27 d'agost proper.

PREMIS ORDINARIS

I. Flor Natural.—Es concedirà a la millor composició presentada a concurs. L'autor de la mateixa tindrà de sotmetre's a les condicions que el Jurat cregui convenient. Serà elegida regina de la festa segons la costum tradicional.

II. Englatina d'or i argent.—Serà atorgada a la millor composició moral de més marcada delicadesa.

PREMIS EXTRAORDINARIS

IV, V, VI i VII. A composicions de tema lliure.

VIII. De l'Associació Joventut Nacionalista de Rubí. A la millor poesia de sentiment patriòtic. Serà escollida amb preferència la que es fonamenti en un fet històric de Catalunya.

IX. D'En Eduard Puig. A una composició de tema lliure.

X. Del setmanari rubinenc «Saba Nova». Al millor treball sobre el tema «Les Joventuts Patriòtiques».

XI. De N'Eduard Cortina, tema lliure.

XII. A la millor prosa literària.

XIII. Al millor recull de sonets. Tema lliure.

XIV. D'En Joan Roura. Al millor treball sobre el tema «Gestes Ibèriques ocorregudes a l'antiga i desapareguda ciutat de Rubricata» al que es concediran 50 pessetes.

Amb la major brevetat possible serà publicat un segon cartell amb major nombre de premis.

Formen el Jurat Qualificador els honorables senyors En Joan Vallès i Pujals, president honorari; En Pere Salom Morera, president efectiu; Na Remei Morlius, En Claudi Omar i Barrera, En Miquel Poal Aregall, En Ramon Torres i Rossell i En Joan Porta i Estany, vocals; Antoni Ollé i Bertran secretari.

Jocs Florals de Rubí

Organitzats per l'Associació
Joventut Nacionalista

ANY II

A tots els poetes i prosadors de Catalunya, i de tots els pobles on la nostra llengua és respectada i parlada, i a tots aquells que

CONDICIONS

1.ª Totes les composicions (originals i inèdites), en un sobre clos, han d'ésser tramessas al domicili del secretari (Cotoners, 6, Barcelona), abans del dia 9 d'agost, en que serà tancat el termini d'admissió.

2.ª Els autors que no es presentin a recollir el premi ells mateixos o amb representació, es consideren Prà que hi renuncien.

3.ª Es concediran accèssits si el Jurat ho creu convenient.

4.ª El dia 16 d'agost serà publicat el veredict.

Rubí, 14 de Juliol 1922

Noticiari

PREPARATIUS PEL L'ONCE DE SEPTEMBRE.—

L'Associació nacionalista «Catalunya» del districte V., està preparant una gran festa per commemorar l'inesborrable record d'aquesta data de dol per la nostre fuetjada Patria.

Es diu que constituirà un veritable aconeteixement patriòtic, que arborarà amb entusiasme els cors de tots els catalans, tant els d'aquí, com els que per disort es troben exiliats a terres estrangeres.

DELS JOCS FLORALS DE SANTA EULARIA.—Molt simpàtica va resultar aquesta festa literaria, en la que foren premiades prestigioses firmes com son 'els poetes, Llorenç Riber, Manuel Folch i Torres, Claudi Omar i Barrera, Ramón Suriñac Senties, Pere Salom i Morera, Vicens Andrés, Clapés i Corbera, Tomás Garcés, Lluís Bertrán i Pijoan, Joan Draper, Joan Minguez, Ventura Gasol, Joan Martí i Aparici, Carles Sanahuja, Porta i Estany, Manuel Rocamora, Manuel Marinell, Felip Graugés, Ramón Torres i Rossell, Joan Gomis, i també obtingue un premi amb el seu formós poema «L'Ermítia Enamorat», el llorejat poeta i Director nostre Antoni Ollé i Bertrán.

Foren molt d'alabança els discursos de presentació, presidència i comiat, que feren en Lluís Millet mestre del Orfeó Català i el pulcre i esquisit poeta badaloní Josep Grangé.

AVIS IMPORTANT.—Sembla que corren uns

supjectes, que fent servir el nom de Catalunya Literaria, es presenten per societats i teatres sense la nostre especial autorització. Nosaltres fem constar, que no enviem a ningú pel dit objecte, que no porti una corresponent delegació especial, firmada i segellada pel Director de la nostre publicació.

Pel dit motiu, preguem que'n cas de reincidencia pels esmentats elements, sens posar tot seguit en coneixement, que allavors veurem si per miracle, els hi fem tornar les galtes roges.

Publicacions rebudes

PERIODICS.—«Acció Catalana» (primer número).—«La Tralla».—«La Veu de Sant Martí».—«Diccionari Semàntic». «L'Eco d'Igualada».—«Avant» (Vilafranca).—«El Eco de Sitges».—«La Comarca de Vich».—«Renovació» (Tarragona).—«Ausetania» (Vich).—«Nostra Revista» (Tarragona).—«Sava Nova» (Rubí).—«Inteligència i Voluntad».—«Galánies» (Mataró).—«Muntanyes Regalades» (Perpinyà).—«Esport i Cultura» (Igualada).

BUTLLETINS D'ENTITATS.—«Grop Excursionista Andí» (Butlletí i suplement).—«Orfeó de Sans».—«Orfeó Sarrianienc».—«Endevant» (Rubí).—«Amfora».

Correspondència

Ramón Bergadá.—Anirà.

A. Chinchilla.—Anirà.

Miquel Lozano.—Envii coses que no tingui un metre tan llarg com la que ens envia puig ens veuríem obligats, en cas de publicar-les, a fer-ho amb plana sencera. El treball està bé.

Geranu Mombria.—Anirà aviat la prosa, el vers es fluxet.

F. Miró.—Es molt fluxet, si ho arregla potser pugui aprofitar-se.

G. Oleart.—Arreglat pot anar.

Joan Pardellans.—Anirà aviat.

Manuel Valldeperas.—Anirà.

Pere Garcia.—Hi farem una esmena.

Josep Soler.—Mol honrats amb la seva oferta, empro per ara ja som prous i la col·laboració, momés l'admetem voluntària.

Preus de subscripció: BARCELONA: Trimestre Ptes. 1'25 — FORA: Ptes. 1'50

ES PUBLICA ELS DIES 10 i 25 DE CADA MES

: : : : Suscriviu-vos a

“CATALUNYA LITERARIA”

que'n ella hi trobareu la
bona literatura per espla-
iar vostre esperit : : : :

Suscripció:

BARCELONA

Un trimestre. 1'25 Ptas.

FORA

Un trimestre. 1'50 Ptas.

Llegiula i Propagueula

ESTAMPES, GRABATS,
MARCHS I MIRALLS

Fill de

Joan Amigó

Petrixol, 10 :: Sucursal al 18
BARCELONA

CALÇATS
MARIAN CUBI.3.

TELEFON 715.6.

DISPONIBLE